

بنام خدا

روش تحقیق
تهیه کننده: مهدی آزادان

فصل اول: مفاهیم و کلیات تحقیق

تهیه کننده این فصل:

رسول نوروزی سید حسینی

دکتری مدیریت ورزشی - دانشگاه تربیت مدرس

کاشتیندن و اڑه تحقیق چه مفهوم می اندازد.
با آن چه ذهن انسان میبازد می شود.

(۱) رسیدن ، بررسی ، مطالعه ، حقیقت و گاهی حقیقت یابی

(۲) فعالیتهای منظمی که به تولید و کشف دانش جدید و سازمان یافته منتهی شود .

(۳) فعالیت برای رسیدن به شناخت آنچه برای انسان ناشناخته است .

از چه راههایی می توان
به شناخت دست یافت؟

راههای شناخت و کسب دانش

(۱) تجربه

Experience

(۲) استناد به مقام صلاحیت دار

Authority

(۳) منطق

Logic

(۴) روش علمی

Scientific Method

۱- تجربه

□ ابتدایی ترین و در عین حال فراگیرترین روش کسب اطلاعات است .

□ در این روش اطلاعات بی واسطه و به طور مستقیم توسط فرد استفاده کننده از اطلاعات حاصل می شود .

□ تجارب شخصی عمدتاً برخواسته از دانش حسی است .

محدودیت‌های تجربه

□ دانش حسی به واسطه خطای احساس غیرقابل اطمینان و ناقص است .

□ محدودیت در تجربه – همه امور را نمی‌توان تجربه کرد .

□ تجربه شدیداً تحت تأثیر ذهنیت افراد است .

۲- استناد به مقام صلاحیت‌دار

رجوع به کارشناسان ، متخصصان و مراکز ذیصلاح
در زمینه‌های موردنظر

پذیرش قول و فعل مقامات ذیصلاح به عنوان
واقعتهای قابل استناد

محدودیت‌های استناد به مقام صلاحیت‌دار

نحوه کسب دانش و اطلاعات از سوی مقامات
صلاحیت‌دار « آیا آنان دچار اشتباه نمی‌شوند » ؟

اختلاف نظر صاحب‌نظران در امر واحد

۳- منطق

□ اگر به کمک عقل ، دانش حسی توسعه داده شود
دانش قابل اعتمادتری حاصل می شود .

□ منطق از دو طریق برای رسیدن به شناخت به
انسان کمک می کند :

deductive method الف) روش قیاسی

inductive method ب) روش استقرایی

الف) روش قیاسی

□ قیاس در لغت به معنای سنجش ، اندازه گیری و تخمین است .

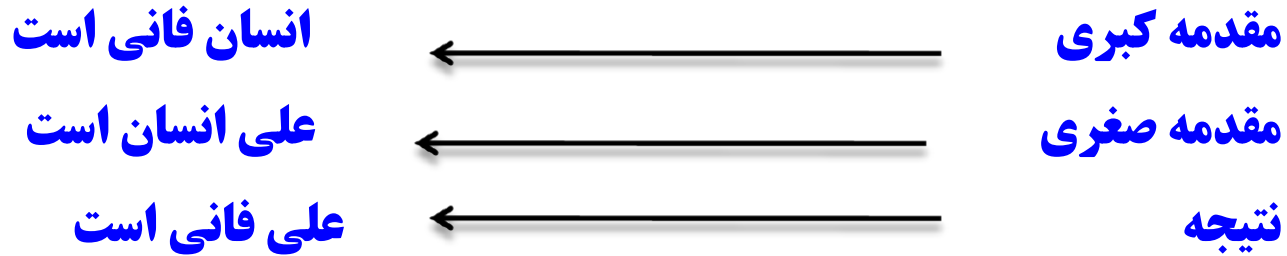
□ استدلال قیاسی نتیجه گیری با دلایل کافی از کل به جزء است یا رسیدن مدلل از قوانین کلی و عمومی به موارد جزئی و خاص را گویند .

□ شاید اولین حرکت قابل ملاحظه در پیدایش رویکرد منظم و سیستماتیک برای کشف واقعیات باشد .

□ از کنار هم گذاشتن واقعیات پذیرفته شده و استنتاج یک نتیجه از آن , حاصل می شود .

اجزاء قیاس

محدودیت‌های قیاس

- نتیجه قیاسی منطقی به هیچ وجه از محدوده مقدمات فراتر نمی‌رود .
- صحت نتیجه مستقیماً به صحت مقدمات بستگی دارد. اطمینان از صحت مقدمات از اهمیت خاصی برخوردار است .
- چون نتیجه فرآیند تحقیق علمی تولید و کشف دانش جدید است ، پس این فرآیند نمی‌تواند صرفاً بر پایه استدلال قیاسی بنا شود .

ب) روش استقرایی

□ استقراء در لغت به معنای جستجو کردن و کنجکاوی کردن است .

□ استدلال استقرایی یعنی رسیدن ذهن از جزء به کل

□ بررسی اجزاء یک قضیه و رسیدن به یک حکم کلی

انواع استقراء

استقراء تام ← بررسی کلیه اعضاء یک مجموعه

استقراء ناقص ← بررسی گروهی از اعضاء یک مجموعه

تفاوت قیاس و استقراء

(۱) قیاس از کل به جزء و استقراء از جزء به کل

(۲) پذیرفتن مقدمات قیاس مساوی است با پذیرفتن نتیجه قیاس (اگر مقدمات قیاسی را بپذیریم ولی نتیجه را نپذیریم دچار نوعی تناقض منطقی شده‌ایم) ولی در استقراء اینچنین نیست. نپذیرفتن نتیجه در صورت پذیرفتن مقدمات تناقض عقلی و منطقی ایجاد نمی‌کند.

روش علمی :

□ به این روش، روش حل مسئله ، روش عقلانی، روش آزمایشی نیز گفته‌اند.

□ روش منظم شناخت و کسب دانش و اطلاعات است .

□ تغییر هدایت شده یک موقعیت غیر ثابت یا نامعین به موقعیتی که از لحاظ مشخصات و روابط کاملاً معین و ثابت است.

□ تحقیق علمی فرآیند جستجوی منظم برای مشخص کردن موقعیت نامعین است .

وېبپاڼه په ځانګړي توګه په علمي پاڼو کې

۱) مجموعه فعالیتهای مرتبط با هم است که آن را به فرآیند جستجو مبدل کرده است.

۲) ساختار فعالیتهای آن بر پایه یک نظم منطقی استوار است

۳) در صدد روشن کردن رابطه، اثر یا تفاوت بین پدیده‌هاست.

۴) مستلزم تولید، جمع‌آوری و کاربرد داده‌های جدید یا سازماندهی مجدد داده‌های موجود برای حل مسائل موردنظر است.

۵) نیازمند تخصص است – محقق باید :

الف) صلاحیت روش شناسی داشته باشد .

ب) دانش مورد نیاز برای محتوای موضوع را داشته باشد .

۶) نتیجه آن تولید دانش نو به صورت مدون است .

۷) بدلیل نظم و ترتیبی که دارد یکی از نیرومندترین ابزارها برای حل مسائل و پاسخ به سؤالات است .

مراحل در روش علمی

شناخت مسئله یا سؤال

بیان یا روشن نمودن مسئله یا سؤال

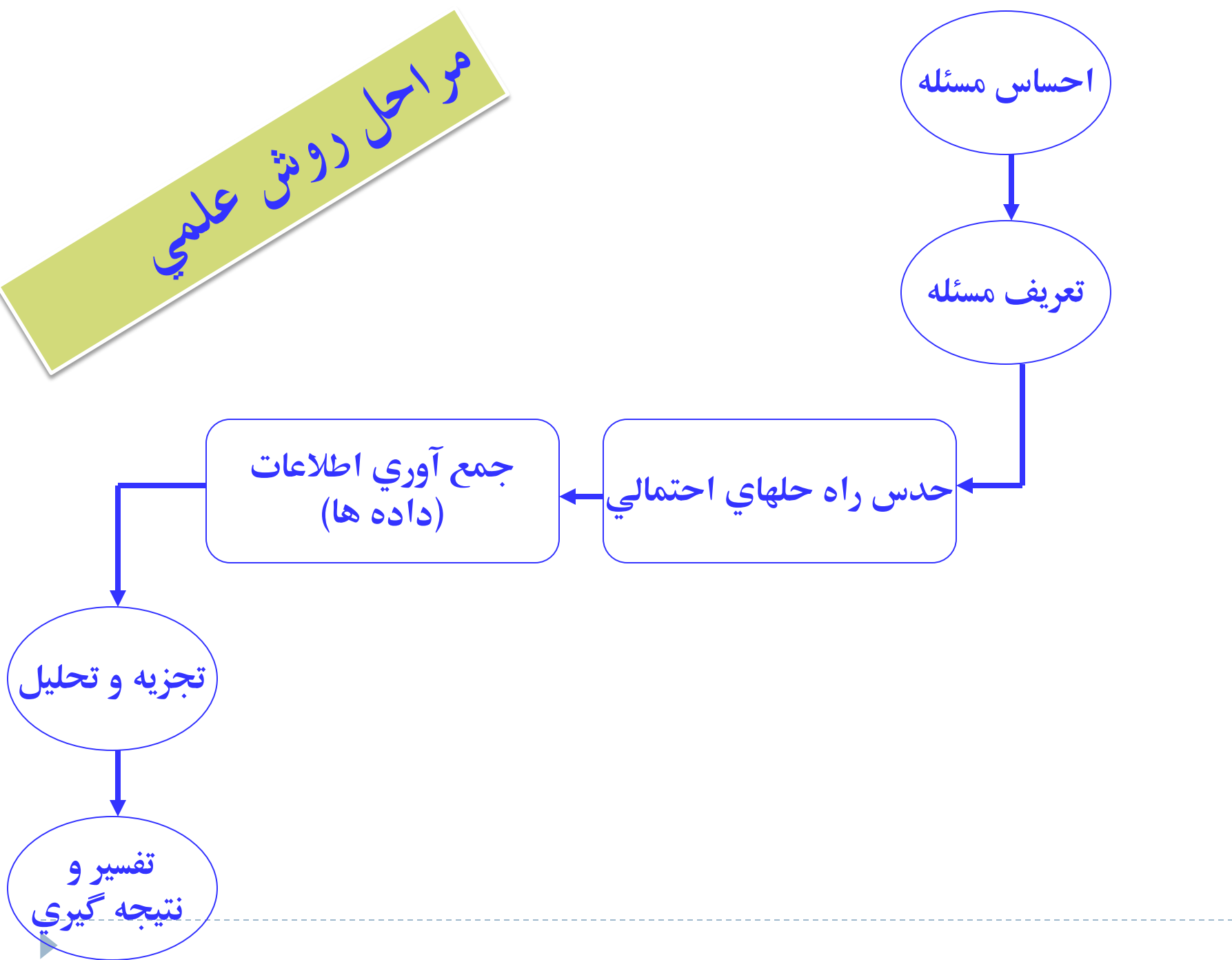
تعیین داده های مورد نیاز و چگونگی جمع آوری آنها

سازماندهی اطلاعات

تفسیر و نتیجه گیری

مراحل روش علمی

مفهوم تحقیق علمی در مدیریت ورزشی

لی، پیتز و کوارترمن (۲۰۰۸، ص: ۸) تحقیق در مدیریت ورزشی را تحت عنوان:

" روشی علمی، هدفمند، سیستماتیک و دقیق برای جمع آوری، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌های عینی یا ذهنی دربارهٔ برخی ویژگی‌ها برای کسب دانشی جدید یا افزودن به دانش موجود در زمینهٔ مطالعات مدیریت سازمان‌های ورزشی " تعریف کرده‌اند. .

گراتون و جونز (۲۰۱۰، ص: ۴) تحقیق را تحت عنوان:

" فرایند سیستماتیک اکتشاف و پیشرفت دانش بشری " تعریف کرده‌اند.

تعریف گراتون و جونز (۲۰۱۰) در برگیرنده چند نکته کلیدی در توصیف تحقیق است:

- **تحقیق فرآیندی سیستماتیک است؛**
- **تحقیق در برگیرنده اکتشاف است؛**
- **تحقیق صرفاً نباید معطوف به کشف حقایق جدید باشد، بلکه باید اطلاعات جدیدی را تولید کند که وقتی به کار برده می‌شوند، ادراک را افزایش دهند.**

دلایل اجرای تحقیقات علمی در این رشته

- ▶ تحقیق می‌تواند برای تفحص و جستجو دربارهٔ وضعیت موجود استفاده شود؛
 - ▶ تحقیق راه‌حلهایی برای مسائل خاص ارائه می‌کند؛
 - ▶ تحقیق می‌تواند برای کندو کاو و تحلیل مسائل کلی انجام شود،
 - ▶ تحقیق می‌تواند برای ایجاد یا ساخت یک فرآیند یا نظام جدید مورد استفاده قرار گیرد؛
 - ▶ تحقیق پدیده‌های جدید را تشریح می‌کند؛
 - ▶ تحقیق دانش جدیدی را تولید می‌کند؛
 - ▶ تحقیق، همچنین وسیله‌ای برای تمایز بین تئوری، اصول و حقایق را فراهم می‌کند.
-

► **تئوری (Theory)** توصیفی از یک پدیده است که براساس فرضیات آزمایش شده در مطالعات پیشین به دست آمده است. تئوری‌ها عموماً مبتنی بر نتایج مشابهی هستند که محققان از آن به جمع بندی کلی نتایج نیز یاد کرده‌اند.

► **اصل (Principle)**، از طریق جمع بندی کلی تئوری‌های آزمون شده که می‌توانند در جهت دهی رفتار استفاده شوند، به وجود می‌آید.

► **حقیقت (Fact)**، مفهومی است که شواهد کاملاً آن را حمایت کرده است، به طوری که دلیل قانع کننده‌ای برای آزمون آن وجود ندارد.

- کیفیت و کمیت تحقیق اجرا شده در مورد یک پدیده خاص، از طریق جمع بندی نتایج در نظر گرفته شده با تئوری‌ها، اصول و حقایق تعیین می‌شود. کسانی که بر مبنای حقایق تصمیم گیری می‌کنند، خطر کمتری را متحمل می‌شوند، اما کسانی که بر مبنای اصول و تئوری‌ها تصمیم می‌گیرند، سوگیری بیشتری در تصمیم گیری خواهند داشت

انواع تحقیق

تحقیقات بر اساس پنج جنبه دسته بندی می شوند:

- کاربرد (تحقیق محض و تحقیق کاربردی)
 - اهداف (تحقیق اکتشافی، توصیفی، تبیینی، پیش بین)
 - نوع جستجوی داده ها (تحقیق کیفی، کمی یا روش های ترکیبی)
 - حضور داده ها (تحقیق نظری و عملی)
 - منبع داده ها (تحقیق اولیه و ثانویه)
-
-

تقسیم بندی تحقیق بر مبنای کاربرد

▶ تحقیق بر مبنای کاربردی بودن در یک پیوستاری از تحقیق محض (Pure) تا تحقیق کاربردی (Applied) قرار می گیرد .

▶ **تحقیق محض** که گاهی اوقات از آن به تحقیق بنیادی نیز یاد می شود، برای کسب شناخت بهتر مفاهیم تئوریک انجام می شود و ممکن است بدون در نظر گرفتن یک مشکل یا مسئله خاص انجام شود. هدف از انجام چنین تحقیقی، توسعه، بررسی، تأیید یا تقویت روش های تحقیق، رویه ها، تکنیک ها یا ابزارهای روش شناسی تحقیق، است.

▶ **تحقیق کاربردی** برای حل یک مسئله خاص یا ارائه راه حل هایی برای یک سؤال عملی است. به صورت تخصصی تر، روش شناسی های متنوع تحقیق (نظیر رویه ها، روش ها)، به منظور جمع آوری اطلاعات در مورد جنبه های مختلف یک مسئله، مشکل، پدیده یا شرایطی که اطلاعات جمع آوری شده اند، می تواند در یک روش عملی مورد استفاده قرار بگیرد.

- **تحقیق کاربردی می تواند به طور ویژه ای مورد استفاده افراد درگیر در مشاغل مرتبط با مدیریت ورزشی باشد.**

تقسیم بندی تحقیق بر مبنای اهداف

تحقیق ممکن است بر اساس اهداف محققان به

- تحقیق اکتشافی (Exploratory)،

- توصیفی (Descriptive)،

- تبیینی (Explanatory) و

- پیش بین (Predictive) دسته بندی شوند .

▶ **تحقیق اکتشافی** زمانی انجام می شود که سؤال یا مسئله تحقیق به طور ویژه ای تعریف نشده است. در نتیجه، اغلب هدف از این تحقیق روشنگری مفاهیم، جمع آوری تعاریف، کسب بینش، تصحیح مسائل و ایده ها و در نهایت ساخت فرضیات است.

- تحقیق اکتشافی، بسیار منعطف است و معمولاً برای بسط و توسعه فرضیات، به کار برده می شود و از آن برای آزمون فرضیات استفاده نمی کنند

▶ **تحقیق توصیفی**، معمولاً بر این امر متمرکز شده است که چه کمکی می‌توان کرد تا اینکه تبیین کند که چرا این پدیده اتفاق افتاده است.

▶ در این روش، معمولاً ویژگی‌های یک جامعه یا پدیده، از طریق استفاده از نظر سنجی‌ها، مصاحبه‌ها یا مشاهدات توصیف می‌شود. همچنین از این نوع تحقیق می‌توان به صورت سیستماتیک برای توصیف یک مسئله، وضعیت، خدمات، برنامه یا نگرش استفاده کرد.

- تحقیق توصیفی مانند تحقیق اکتشافی منعطف نیست؛ زیرا در این روش به طور ویژه‌ای سوالات تعریف شده و جامعه ارزیابی می‌شود و همچنین روش خاص تحلیل داده‌ها بر جمع آوری داده‌ها مقدم بوده و اولویت دارد.

▶ **تحقیق تبیینی**، در مرحله بعدی از تحقیق توصیفی قرار گرفته، و توضیح می‌دهد که چرا این پدیده یا وضعیت اتفاق افتاده است.

▶ تحقیق تبیینی تلاش می‌کند به صورت روشنی بیان کند که چرا و چگونه بین دو یا چند متغیر رابطه یا تفاوت وجود دارد.

▶ هدف تحقیق تبیینی، ارزیابی روابط علی بین متغیرهاست که این می‌تواند برای **تعیین صحت یک نظریه**، **بسط یک نظریه در یک زمینه جدید**، **توسعه دانش موجود درباره یک فرآیند در حال اجرا**، یا **ارائه شواهد برای حمایت یا رد کردن یک نظریه**، مورد استفاده قرار بگیرد.

-
- ▶ **تحقیق پیش بین** احتمال وقوع یک پدیده خاص را در یک وضعیت پیش بینی می کند.
 - ▶ **تحقیق پیش بین**، اغلب با برخی از تحلیل های کمی رگرسیونی همراه است که به محققان این اجازه را می دهد که نتایج خاصی را همزمان از طریق مشخص کردن تعدادی متغیر مستقل پیش بینی کننده، پیش بینی کنند.
 - ▶ **تحقیق پیش بین**، به شدت بر استفاده از داده ها برای پیش بینی نتایج وابسته است.
 - ▶ **تحقیق پیش بین**، ذاتاً به تغییرات موجود در محیط، نظیر تغییرات در رفتار مصرفی یا بازار، بسیار حساس است.
-
-

تقسیم بندی تحقیق بر مبنای نوع جستجوی داده ها

▶ تحقیق همچنین می تواند بر اساس نوع جستجوی داده ها به تحقیقات کمی (Quantitative)، کیفی (Qualitative) یا روش های ترکیبی (Mixed-methods) دسته بندی شود .

- این تقسیم بندی بر اساس سه ویژگی هدف مطالعه، چگونگی اندازه گیری متغیرها و چگونگی تحلیل داده ها انجام می شود.

- **مطالعات کیفی** معمولاً سعی در توصیف یک مشکل، مسئله، پدیده یا یک وضعیت دارند، بدون اینکه بخواهند آن را کمی سازی کنند. در این نوع تحقیق معمولاً از روش هایی نظیر سؤالات باز، داده ها (به دست آمده از مصاحبه، مشاهده، مستندات یا مواد صوتی - تصویری)، تحلیل متون و تصاویر، و استنتاج از مطالب، الگوها، یا تفسیرها استفاده می شود.

▶ اگر محققان به صورت عمدی مقادیر (اندازه) تغییرات در یک موضوع، مسئله، پدیده یا یک وضعیت خاص را در نظر بگیرند، در این صورت داده‌های جمع آوری شده به صورت کمی خواهد بود (نظیر داده‌های کمی).

▶ بنابراین اگر محقق بر تحلیل مقادیر تغییرات متمرکز شود، این مطالعه در زمره **مطالعات کمی** دسته بندی می‌شود.

- در مطالعات کمی، معمولاً ابزارهایی نظیر رویه‌های از پیش تعیین شده، سؤالات مبتنی بر ابزار (سؤالات بسته یا آیتم‌های گزینه‌ای برای انتخاب)، داده‌های مرتبط با عملکرد، نگرش، مشاهده یا اطلاعات مربوط به سر شماری، تحلیل آماری و تفسیر، استفاده می‌شود

▶ تحقیقی که از هر دو رویکرد کمی و کیفی در یک مطالعه خاص استفاده می‌کند، در **روش‌های ترکیبی** تحقیق دسته بندی می‌شوند.

▶ این نوع از مطالعه اغلب شامل روش‌های از پیش تعیین شده و نو خاسته، سؤالات باز و بسته، اشکال مختلف داده‌ها، تحلیل محتوایی و آماری، و نتیجه گیری نهایی بر اساس یافته‌های به دست آمده از هر دو رویکرد کمی و کیفی است.

تقسیم بندی تحقیق بر مبنای حضور داده ها

▶ مطالعاتی را که ترکیبی از یافته‌های تحقیقات گذشته، به منظور توسعه ایده‌های جدید، تئوری‌ها و تفاسیر بدون انجام تحلیل داده‌ها هستند، را **تحقیق نظری (Theoretical)** می‌نامند.

▶ در یک مقاله مروری، داده یا تحلیلی وجود ندارد. در این نوع مقالات معمولاً به بررسی عناوین مرتبط با موضوع تحقیقات پرداخته می‌شود و سعی می‌شود که همپوشانی‌های کلی بین یافته‌های تحقیق و شکاف‌ها و نیازهای موجود برای تحقیقات آتی مشخص شوند.

▶ **تحقیق عملی (Empirical)** از داده‌ها برای توسعه ایده‌های جدید استفاده می‌کند. این نوع تحقیق اکثر مقالات منتشر شده در نشریات مدیریت ورزشی را پوشش می‌دهد

- اغلب یک تحقیق عملی در پی یک مطالعه نظری به منظور تأیید ایده‌ها و تئوری‌های ارائه شده در مطالعه نظری انجام می‌شود

تقسیم بندی تحقیق بر مبنای منبع داده ها

- ▶ **تحقیق اولیه (Primary research)** شامل جمع آوری داده‌های اصلی از یک پروژه تحقیقاتی ویژه است. در تحقیقات مدیریت ورزشی، داده‌های اصلی معمولاً با استفاده از روش‌هایی نظیر پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها جمع آوری می‌شوند.
- ▶ مطالعه‌ای را که درگیر جمع آوری داده‌های اصلی نشود، معمولاً **تحقیق ثانویه (Secondary research)** می‌نامند. در این مطالعات محققان بر داده‌های موجود نظیر اطلاعات مالیاتی و سرشماری برای تجزیه و تحلیل، تأکید دارند.
- ▶ اگرچه در تحقیقات ثانویه، داده‌های اصلی تجزیه و تحلیل نمی‌شوند، اما آنها برای مشخص کردن سؤالات تحقیق و فرضیات بسیار سودمند هستند.